

суспільства; забезпечити прогнозування й оцінювання впливу здійснюваної пенсійної реформи на соціально-економічне зростання.

Список використаних джерел:

1. Пенсійна система Нідерландів. Пенсійний фонд України. URL: <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article>
2. Романовська О. В., Гордієнко К. О. Пенсійна реформа в Україні: особиста відповідальність за забезпечену старість. URL: К. О. file:///C:/Users/Pavlo/Downloads/VKPI_soc_2018_3_21.pdf
3. Стратегія модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 р. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 р. № 672.

Гузь Наталія Василівна
Головний спеціаліст Луцького відділу обслуговування громадян
Дем'янюк Антоніна Вікторівна
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Функціонування пенсійних систем передбачає зниження рівня бідності серед людей похилого віку. Раніше припускалося, що їх бенефіціари мають бути старшого віку й малозабезпечені. Проте у наш час люди виходять на пенсію відносно рано і пенсіонери не обов'язково старші за працюючих, тому пенсійні системи перестали працювати відповідним чином з точки зору структури бідності. Таким чином, структура традиційної (солідарної) пенсійної системи, яка підходила для зменшення рівня бідності в минулому, в сучасних умовах не підходить для розподілу доходу [2, с.233].

В умовах високої тривалості життя і низької народжуваності дієвість солідарної пенсійної системи є надзвичайно низькою, адже такі системи були розроблені в часи нижчої тривалості життя і вищої народжуваності. Вищезазначені пенсійні системи були побудовані у вигляді фінансової піраміди. Старі учасники отримували виплати з внесків нових учасників. Доки кількість нових учасників, які вступають до системи, перевищує кількість старих, система здатна фінансувати старих учасників за рахунок нових внесків. Проблеми виникають тоді, коли кількість нових учасників є занадто малою і тому неможливим стає забезпечити високий рівень пенсій [2, с.233].

Необхідність реформування пенсійних систем у всьому світі викликано потребою у збалансуванні зростаючих витрат на соціальну підтримку людей з фінансовими можливостями країни. Україна, як і решта країн Європи, опинилася перед кризою системи державного пенсійного забезпечення. Зарубіжний досвід пенсійного забезпечення засвідчує, що збільшення ставок відрахувань негативно впливає на рівень зайнятості, призводить до значного збільшення державного боргу, а тому є неприйнятним. Важливо зазначити, що повний перехід на накопичувальні пенсійні схеми – є вирішенням проблеми, яка існує сьогодні щодо пенсійного забезпечення в Україні. Тому існує необхідність дослідження зарубіжного досвіду з метою визначення основних напрямів вирішення проблем вітчизняної систем пенсійного забезпечення [1, с.165].

Світовий досвід реформування пенсійних систем засвідчує, що основною тенденцією є перехід до накопичувальної пенсійної системи, позитивною стороною якої є можливість збільшення інвестицій в розвиток економіки і отримання інвестиційних доходів для пенсіонерів.

Аналізуючи зарубіжний досвід пенсійного забезпечення, визначено, що у таких країнах, як Данія, Фінляндія, Норвегія, Швеція, Нідерланди, Швейцарія та більшості англосаксонських держав (за винятком США) діє пенсійне забезпечення, яке гарантує мінімальний дохід у фіксованій величині. При цьому джерелом пенсійних виплат слугують податкові надходження до бюджету цих країн. Часто такий спосіб пенсійного забезпечення називають способом

«фіксованої ставки», переважно фінансується за рахунок податків, що забезпечує основний дохід незалежно від зарплати або сплачених внесків. На відміну від згаданих країн, в інших європейських державах (Німеччині, Австрії, Бельгії, Франції, Італії, Іспанії), а також у США пенсійне забезпечення розвивалося за принципами соціального страхування. В таких умовах пенсії були призначені для заміщення втраченого заробітку, а джерелом їх виплати стали страхові внески працівників і роботодавців. Тобто забезпечення, головним чином, здійснюється за рахунок внесків на соціальне забезпечення, а пенсії залежать від попереднього заробітку (при цьому зберігається мінімальна пенсія) [3, с.98].

Важливо зазначити, що лише в двох європейських державах тариф на державне пенсійне страхування перевищує 30%: в Італії – 32,7% та в Нідерландах – 31,1%. У багатьох країнах також встановлюється необхідна кількість років сплати пенсійних внесків для отримання мінімальної пенсії від держави. Наприклад, у Словенії, Туреччині, Іспанії, Португалії кількість років сплати пенсійних внесків становить 15 років; Італії, Угорщині – 20 років; Польщі – 25 років; Бельгії, Аргентині – 30 років; Чехії – 35 років. Варто наголосити, що для окремих категорій населення застосовують дещо вищий або нижчий тариф [3, с.98].

Отже, в Україні необхідним є впровадження обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення. Досвід розвинутих країн доводить, що доцільно змінити структуру внесків на пенсійне забезпечення із збільшенням навантаження на працюючих осіб і зменшенням навантаження на роботодавців. Це сприятиме розвитку накопичувального пенсійного забезпечення на індивідуальних рахунках платників, дозволить здійснювати накопичування персональних пенсій платників внесків та забезпечить зростання рівня пенсійного забезпечення громадян.

Список використаних джерел:

1. Олексійко В.С. Зарубіжний досвід пенсійного захисту населення. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Економічні науки*. 2016. Вип. 24. С. 165 – 171.
2. Толуб'як В. Пенсійна реформа: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadu_2010_1_25 (дата звернення: 11.07.2020 р.).
3. Шалієвська Л.І. Пенсійне забезпечення: зарубіжний досвід та уроки для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 4. С. 96 – 100.

Гурний Олександр Михайлович

*Начальник відділу кадрово-методичного забезпечення
управління освіти Луцької міської ради*

СУЧАСНА ПРАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ НА ОСВІТУ В УКРАЇНІ

Освітня галузь України перебуває у стані постійного реформування із часу набуття Україною незалежності. Зокрема, у загальній середній освіті кожна реформа супроводжувалась переформатуванням цілей та мети, зміною навчальних програм. Проте узгоджена цілісна картина перетворення усіх складових освітньої галузі була декларативна. На практиці отримували розбалансування системи. Кожна реформа освіти також супроводжувалась зміною підходів до матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, потребою нових підручників та науково-методичних посібників. Відповідно у бюджет закладались видатки на фінансування реформ та змін в освіті.

Доцільно зазначити, що основним джерелом видатків на освіту є державний і місцеві бюджети України. У 2017 р. на місцеві бюджети були передані видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у закладах освіти, на заробітну плату непедагогічного персоналу, на інші видатки освіти та